

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

THE BULLETIN

THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

PUBLISHED SINCE 1944

5

SEPTEMBER – OCTOBER 2021

ALMATY, NAS RK

NAS RK is pleased to announce that Bulletin of NAS RK scientific journal has been accepted for indexing in the Emerging Sources Citation Index, a new edition of Web of Science. Content in this index is under consideration by Clarivate Analytics to be accepted in the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index, and the Arts & Humanities Citation Index. The quality and depth of content Web of Science offers to researchers, authors, publishers, and institutions sets it apart from other research databases. The inclusion of Bulletin of NAS RK in the Emerging Sources Citation Index demonstrates our dedication to providing the most relevant and influential multidiscipline content to our community.

Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясы «ҚР ҰҒА Хабаршысы» ғылыми журналының Web of Science-тің жаңаланған нұсқасы Emerging Sources Citation Index-те индекстелуге қабылданғанын хабарлайды. Бұл индекстелу барысында Clarivate Analytics компаниясы журналды одан әрі the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index және the Arts & Humanities Citation Index-ке қабылдау мәселесін қарастыруда. Web of Science зерттеушілер, авторлар, баспашылар мен мекемелерге контент тереңдігі мен сапасын ұсынады. ҚР ҰҒА Хабаршысының Emerging Sources Citation Index-ке енуі біздің қоғамдастық үшін ең өзекті және беделді мультидисциплинарлы контентке адалдығымызды білдіреді.

НАН РК сообщает, что научный журнал «Вестник НАН РК» был принят для индексирования в Emerging Sources CitationIndex, обновленной версии Web of Science. Содержание в этом индексировании находится в стадии рассмотрения компанией Clarivate Analytics для дальнейшего принятия журнала в the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index и the Arts & Humanities Citation Index. Web of Science предлагает качество и глубину контента для исследователей, авторов, издателей и учреждений. Включение Вестника НАН РК в Emerging Sources Citation Index демонстрирует нашу приверженность к наиболее актуальному и влиятельному мультидисциплинарному контенту для нашего сообщества.

Бас редактор:

ҚОЙГЕЛДИЕВ Мәмбет Құлжабайұлы (бас редактор), тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 3

Редакция алқасы:

ОМАРОВ Бауыржан Жұмаханұлы (бас редактордың орынбасары), филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 4

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан) Н = 4

ЙОВИЦА Радуга Патетре, Ph.D (археология), Нью-Йорк университетінің профессоры (Нью-Йорк, АҚШ) Н = 19

БАНАС Йозеф, әлеуметтану ғылымдарының докторы, Жешув технологиялық университетінің профессоры (Жешув, Польша) Н = 26

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Украинаның еңбек сіңірген ғылым және техника қайраткері, «Киев-Могила академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина) Н = 2

МАКУЛОВА Айымжан Төлегенқызы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Нархоз Университеті (Алматы, Қазақстан) Н = 3

ИСМАҒҰЛОВ Оразақ Исмағұлұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 6

ӘБЖАНОВ Ханкелді Махмұтұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

БИЖАНОВ Ахан Хұсайынұлы, саясаттану ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі, Философия, саясаттану және дінтану институтының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ТАЙМАҒАМБЕТОВ Жакен Қожахметұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

СҮЛЕЙМЕНОВ Майдан Күнтуарұлы, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

САБИКЕНОВ Салахиден Нұрсарыұлы, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

ҚОЖАМЖАРОВА Дариякул Пернешқызы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

БАЙТАНАЕВ Бауыржан Әбішұлы, тарих ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Мүслімқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ШАУКЕНОВА Зарема Каукенқызы, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Өмірбекқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

НУРҚАТОВА Лязгат Төлегенқызы, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Ресей білім академиясының академигі (Мәскеу қ.), Педагогикалық білім беруді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, педагогика кафедрасының меңгерушісі, К.Г. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және басқару университетінің Әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар және технологиялар факультетінің деканы (Мәскеу, Ресей) Н = 34

ДИБО Анна Владимировна, филология ғылымдарының докторы, РҒА корреспондент-мүшесі, РҒА Тіл білімі институтының Орал-алтай тілдері бөлімінің меңгерушісі (Мәскеу, Ресей) Н = 3

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген № 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2021

Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

Главный редактор:

КОЙГЕЛЬДИЕВ Мамбет Кулжабаевич (главный редактор), доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 3

Редакционная коллегия:

ОМАРОВ Бауыржан Жумаханулы (заместитель главного редактора), доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 4

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан) Н = 4

ЙОВИЦА Радуга Пэтрэ, доктор философии (Ph.D, археология), профессор Нью-Йоркского университета (Нью-Йорк, США) Н = 19

БАНАС Йозеф, доктор социологических наук, профессор Жешувского технологического университета (Жешув, Польша) Н = 26

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заслуженный деятель науки и техники Украины, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина) Н = 2

МАКУЛОВА Айымжан Тулегеновна, доктор экономических наук, профессор, Университет Нархоз (Алматы, Казахстан) Н = 3

ИСМАГУЛОВ Оразак Исмагулович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 6

АБЖАНОВ Ханкелди Махматович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

БИЖАНОВ Ахан Хусаинович, доктор политических наук, член-корреспондент НАН РК, директор Института философии, политологии и религии (Алматы, Казахстан) Н = 1

ТАЙМАГАМБЕТОВ Жакен Кожаметович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

СУЛЕЙМЕНОВ Майдан Кунтуарович, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

САБИКЕНОВ Салахиден Нурсариевич, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

КОЖАМЖАРОВА Дариякуль Пернешевна, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

БАЙТАНАЕВ Бауржан Абишевич, доктор исторических наук, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Муслимовна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

ШАУКЕНОВА Зарема Каукеновна, доктор социологических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Омирбековна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

НУРКАТОВА Лязгат Толегеновна, доктор социологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, академик Российской академии образования (г. Москва), директор Центра развития педагогического образования (Алматы, Казахстан) Н = 1

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики, декан факультета Социально-гуманитарных наук и технологий Московского государственного университета технологий и управления имени К.Г. Разумовского (Москва, Россия) Н = 34

ДЫБО Анна Владимировна, доктор филологических наук, член-корреспондент РАН, заведующий отделом урало-алтайских языков Института языкознания РАН (Москва, Россия) Н = 3

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы). Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № 16895-Ж, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2021

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

Editor in chief

KOIGELDIEV Mambet Kulzhabaevich (Editor-in-Chief), Doctor of History, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 3

Editorial board:

OMAROV Bauyrzhan Zhumakhanuly (Deputy Editor-in-Chief), Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 4

MATYZHANOV Kenzhakhan Slyamzhanovich, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SAPARBAYEV Abdizhappar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

JOVICA Radu Petre, Ph.D, History, Archeology, Professor, New York University (New York, USA) H = 19

BANAS Joseph, Doctor of Social science, Professor, Rzeszow University of Technology (Rzeszow, Poland) H = 26

LUKYANENKO Irina, doctor of economics, professor, honored worker of Science and Technology of Ukraine, head of the department of the National University «Kyiv-Mohyla Academy» (Kiev, Ukraine) H = 2

MAKULOVA Aymzhan Tulegenovna, doctor of economics, professor, Narkhoz University (Almaty, Kazakhstan) H = 3

ISSMAGULOV Orazak Issmagulovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 6

ABZHANOV Khankeldi Makhmutovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 4

BIZHANOV Akhan Khusainovich, Doctor of Political Sciences, Corresponding Member of NAS RK, Director of the Institute of Philosophy, Political Science and Religion (Almaty, Kazakhstan) H = 1

TAIMAGAMBETOV Zhaken Kozhakhmetovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

SULEYMENOV Maidan Kuntuarovich, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SABIKENOV Salakhiden Nursarievich, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

KOZHAMZHAROVA Dariyakul Perneshevna, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

BAITANAEV Baurzhan Abishevich, Doctor of Historical Sciences, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

BAZARBAYEVA Zeinep Muslimovna, Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SHAUKENOVA Zarema, Doctor of Sociology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

DZHOLDASBEKOVA Bayan Umirbekovna, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK H = 2

NURKATOVA Lyazzat Tolegenovna, Doctor of Social Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan (Almaty, Kazakhstan) H = 1

ABYLKASYMOVA Alma Yessimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, academician of the Russian Academy of Education (Moscow), Director of the Center for the Development of Pedagogical Education (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SHISHOV Sergey, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy, Dean of the Faculty of Social Sciences and Humanities and Technologies of the Razumovsky Moscow State University of Technologies and Management (Moscow, Russia) H = 34

DYBO Anna Vladimirovna, Doctor of Philology, Corresponding Member of the Russian Academy of Sciences, Head of the Department of Ural-Altai Languages of the Institute of Linguistics of the Russian Academy of Sciences (Moscow, Russia) H = 3

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications of the Republic of Kazakhstan No. **16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

**BULLETIN OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN**
ISSN 1991-3494

Volume 5, Number 393 (2021), 90 – 99

<https://doi.org/10.32014/2021.2518-1467.171>

UDC 316.346.2-055.2+314.74+351/354
IRSTI 04.51.67; 06.77.65; 10.17.47

Nuruly Ye., Sansyzbayeva G.N., Aktymbayeva A.S., Sapiyeva A.Zh., Assipova Zh.M.

Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan.
E-mail: yeldar.nuruly@kaznu.edu.kz

**IS GENDER INEQUALITY A FACTOR IN FEMALE'S BRAIN DRAIN?
POSSIBLE MEASURES OF PUBLIC REGULATION**

Abstract. Global female's migration and mobility is a topic often studied in research papers in various fields of science. Nevertheless, the topic of “female brain drain” has long been ignored by academic research. Alongside this, women are just over half of the world's population and, therefore, half of its human potential. However, at present, gender inequality persists everywhere, which leads to stagnation in social progress. This phenomenon is also evident in the migration of highly skilled female specialists. The number of skilled women emigrants has recently been rapidly increasing for a number of identified reasons, such as differences in access to certain benefits, infringement of rights, socio-economic reasons, unequal conditions of urban and rural women, traditions and cultural biases, and others. It should be noted that the problem of female brain drain itself has existed for several years in the world, and its solution is possible only with the direct intervention of the government through regulation. Therefore, to eliminate negative impacts and enhance the positive effects obtained by the government through the female's brain drain and to maintain the security and stability situation in the country required to use a complex of measures of state and interstate regulation of migration processes; a targeted and comprehensive migration policy aimed at national integration and consolidation is essential. Thus, to solve the “female brain drain” problem, authors suggest possible ways on the basis of a gender approach, such as: increasing funding for R&D / projects of female researchers, equalizing salaries of men and women, creating a free and accessible scientific environment for all genders, orientation legislation in the field of regulating the migration of highly skilled women specialists, not only for the temporary attraction of the latter, but also for their adaptation and integration in society for long-term relationships, the expansion of programs to attract “brains”, including women, and others.

In connection with the above, this paper presents theoretical aspects of studying the female brain drain, analyzes data from international organizations on female's migration in the world, identifies factors affecting the movement of women, and also suggests some ways of solving this problem by the government, taking into account a gender approach.

Key words: gender inequality, female brain drain, public regulation, female's mobility and migration, gender approach, highlyskilled specialists.

Introduction. Gender is one of the least studied factors in human development. The influence of gender is due to differences in the socialization of men and women, as well as economic factors related to structural market changes [1-2]. The gender dimension of human potential is largely due to legislation regulating gender segregation [3-5]. Defining role of gender is now similarly recorded in the study of migration processes. European and North American researchers say that gender “permeates a variety of social practices, identities, and institutions associated with migration” [6-7]. Thus, we can talk about impact of the gender aspect on formation of human potential and migration processes. The nature of migration is one of the most important components of the territory's human potential. The results of regional socio-economic development directly depend on the qualitative characteristics and volume of migration loss of the population, on the one hand, and what are the similar indicators for migration inflows of the population, on the other [8]. For example, the “outflow of highly-skilled labour resources” (or “brain drain” / intellectual migration) and the profit of low-skilled labour in their place contributes to the emergence of stagnation in the development of the territory, leads to a decrease in the standard of living of the population, generates social tension [5].

While there is widespread recognition of the importance of integrating a gender perspective into development programming in order to improve its effectiveness, recent research in a number of countries around the world has shown an inadequate level of integration of gender perspectives into policies and programs aimed at enhancing the relationship between migration and development, as well as a lack of understanding of the processes involved. This explains the importance of in-depth study of the direct interests, special needs and unique experience of women in migration processes, impact of gender relations on decision-making in this area, issues of resource use and other relevant topics in the context of labor migration [9].

With regard to expected increase in production efficiency, the following trend is observed: even if there are significant improvements in health and education indicators, they are not always followed by an improvement in the quality or increase in the number of jobs in the local labor market [9]. In other words, growth of human capital faces the realities of labor markets that may not meet new professional and personal expectations. This is especially true for women, who tend to have even fewer job offers due to gender discrimination and segregation in the labour markets. This conflict leads to internal migration – the so-called brain drain – when educated people leave their homes in search of better opportunities in cities, and sometimes abroad. This is especially true in many rural areas, where structural problems and unequal rights and opportunities of urban and rural residents lead many to believe that life in rural areas is hopeless. In general, this can be summarized as “gender inequality”. The dictionary of gender terms defines this concept as follows: “gender inequality is a characteristic of the social structure, according to which different social groups (in this case, men and women) have stable differences and the resulting unequal opportunities in society” [10].

Thus, purpose of this paper is to analyze the female brain drain in the world and determine whether gender inequality is one of the factors that significantly affect female's migration; as well as the use of a gender approach to find solutions for countries through public regulation.

Literature review (background). Two trends in international migration flows have recently attracted much attention (figure 1) [11]:

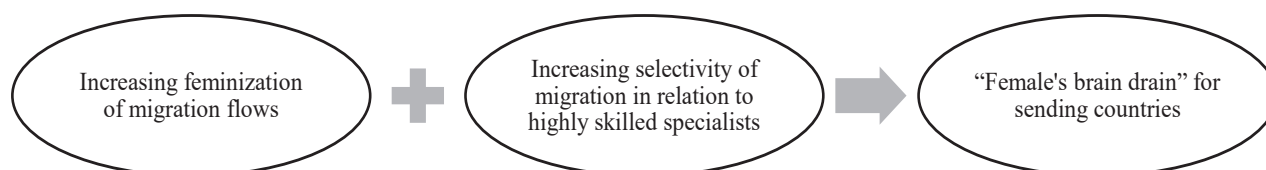

Figure 1 – Current trends in international migration flows [15]

However, these two issues were not considered together, mainly due to the lack of relevant data. This shortcoming is eliminated in the work of Jean-Christophe Dumont et al. (2007) [11], where by looking at the gender dimension of brain drain based on a new comparable data set collected by the OECD, identify people by country of residence, place of birth, gender, and level of education. The data summarized in this paper show that female's migration to OECD countries has increased significantly in recent decades, so that the current number of migrants is more or less gender-balanced. A more surprising result is that this is also true for “highly skilled professionals”. Given the fact that women still face unequal access to higher education in many less developed countries, it seems that women are overrepresented in the brain drain. This result is supported by econometric estimates showing that the higher the emigration of highly skilled women, the poorer their country of origin. This effect is also observed in men, but to a lesser extent. However, this is not observed at lower levels of education, where the traditional migration hump can be identified. Econometric estimates also show the negative impact of emigration of highly skilled women on three key indicators of education and health: infant mortality, under-5 mortality, and the level of secondary education coverage by gender. It is worth noting that these results raise concerns about the potentially significant negative impact of female brain drain on the world's poorest or developing countries [11].

It is also worth noting that in practice, in addition to the international female brain drain, there is also such a concept as “internal female brain drain” or “downward internal mobility of women”. This phenomenon can be characterized by the example of the Republic of Korea. In this country, the percentage of women graduates in the fields of natural sciences and agriculture reaches 40%, and in the field of medical sciences – 71%. However, the overall percentage of women scientists is only 18% [12-13]. This reflects the lack of investment in girls' and women's education to the higher education level, a result of traditional views on women's role in society and at home. The noted tendency of Korean women to leave their jobs to take care of their children and family is called “internal brain drain” [14]. In recent decades, there has also been an increase in emigration

of highly skilled professionals within the European Union (EU) – temporary or permanent – for three main reasons, which are illustrated in figure 2.

For instance, about 20 million people of Polish origin do not live in Poland, which is equal to more than half of the Polish population living in Poland. These high numbers of the Diaspora are a reflection of Poland's turbulent history. Since 1950, about 2.5 million poles have moved to Germany, and now 6.5% of all foreigners living in Germany are poles, among whom the number of women is very high [15-16].

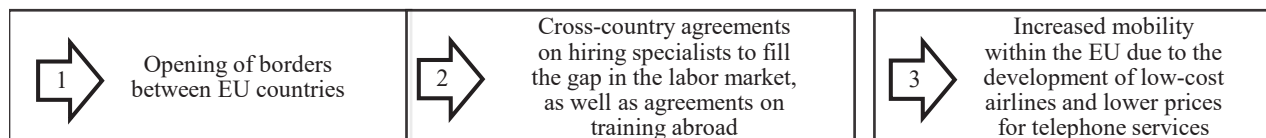

Figure 2 – The main reasons for the increase in emigration of highly skilled specialists, including women migrants within the EU [15]

Also, the paper [16] examines the analysis of issues related to female’s brain drain on the example between Poland and Germany in 1989-2015: the structure of migration of women and men in specific time periods, problems of women's migration, emigration of highly skilled specialists to Poland and Germany, as well as issues related to brain drain from a gender perspective.

Research data and methods. The initial data in this paper were the research works in the field of migration and mobility, female's brain drain, public administration, gender equality and inequality, and many others. Of these articles, the research papers of such scholars as Beaumont, et al. (2017); Dumont, et al. (2007); Kim & Moon (2011); Eichhorst & Wozny (2012); Kicinger & Weinar (2007); Ravara (2018); Kofman (2012); Balezina & Bulgakova (2017); and Moorhouse (2017) were of special significance. In addition, the paper used analytical and statistical materials and research reports from various international organizations. For example, data from the UNDP, UN Women, OECD, UNESCO, UN Department of Economic and Social Affairs, World Bank, UN ILO, UN IOM, and others.

The methodology of this research was based on modern theory of migration in the national dimension. In this case, the impact of intellectual migration flows on the economy of the state and the national identity of its citizens (in particular, women), the system of domestic relations and political culture, on the human potential (intellectual potential) of the state based on a gender approach is considered in the theoretical aspect. One of the main issues studied in this dimension is the control of intellectual migration flows and, accordingly, the development of mechanisms to inhibit or stimulate the mobility of skilled women, as well as the “female brain drain”. In addition, various general research and special methods were used in the study of public regulation of female's brain drain. Among the research methods used, analysis and synthesis were of great importance. In the paper also used the logical, comparative and extrapolation methods. Moreover, in the course of the research, the methods of public administration/regulation and political science analysis were widely used: comparative political science method, system and gender approach, institutional analysis, predictive method.

Results and discussions.

Analysis of the state of women's migration in the world. The gender, age, and professional structure of migration flows is changing. Since the 1990s, migration has been feminized. Whereas previously women went abroad mainly as members of male migrant families, today an increasing number of women migrate independently, rather than together with their spouse, in search of work in places where their work can be better paid. As a result, since the 1990s, women have accounted for almost 50% of self-employed migrant workers in most developed countries (49.6% worldwide). The share of women in migration labor flows is especially high (more than 60%) from the Philippines, Indonesia, Peru, Eastern European countries, etc. [17]. Moreover, women's migration is preferable for donor countries, since it is believed that women send a larger share of income to their families back home than men. The reasons for the increase in female migration are related to structural changes in host countries. Immigrant women find jobs in the textile and clothing industries, leisure and entertainment industries, international tourism, home services, etc. Along with low-skilled migrant women, the number of highly-skilled professional women who are not satisfied with a particular situation in their country of origin is also growing.

According to the UN, the number of migrants in the world in mid – 2019 has grown significantly – to 272 million from 153 million people in 1990. International migrants accounted for 3.5 % of the world's population. Women in the total number of migrants around the world are slightly less than men. In 2019, the “female” share was 47.9% (figure 3) [17].

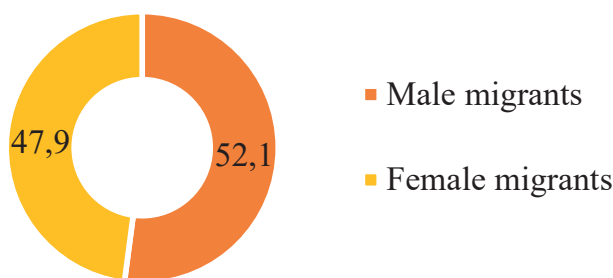

Figure 3 – Gender ratio of international migrants, % [17]

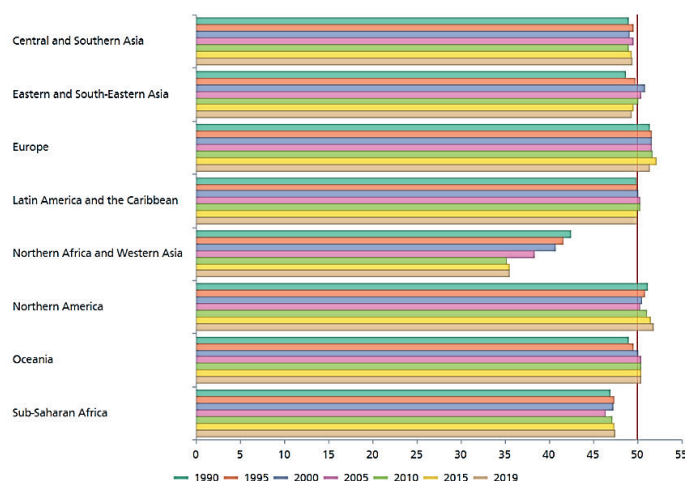

Figure 4 – Percentage female among international migrants by major area of destination [17]

The gender composition of international migrants varies greatly by region. Female migrants outnumber male migrants in the North, and male migrants outnumber female migrants in the South. In 2019, 47.9% of all international migrants were women, but this percentage ranged from 43.4 % in less developed regions to 51.5% in more developed regions. Although women migrants outnumber men in North America (51.8%), Europe (51.4%) and Oceania (50.4%), they are less numerous in Latin America and the Caribbean (49.9%), Central and South Asia (49.4%), East and South-East Asia (49.3%), sub-Saharan Africa (47.5%) and North Africa and West Asia (35.5%) (figure 4).

The proportion of female migrants was highest in North America (51.8%) and Europe (51.4%), and lowest in sub-Saharan Africa (47.5%) and North Africa and West Asia (35.5%) (figure 5) [17]. Thus, between 2000 and 2019, the proportion of women migrants increased in sub-Saharan Africa, Central and South Asia, Oceania and North America, while it declined in North Africa and West Asia, East and South-East Asia, Latin America and the Caribbean and Europe [17].

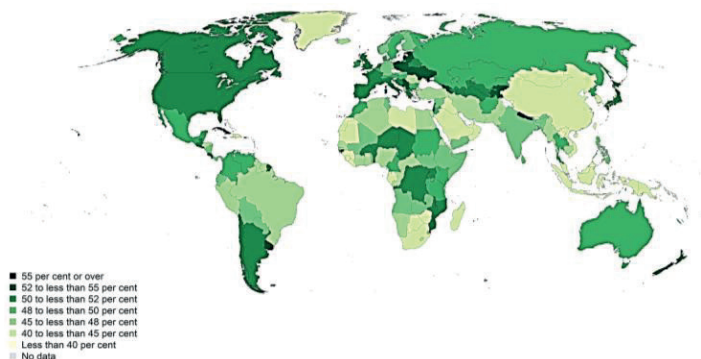

Figure 5 – Map of the percentage female among all international migrants [17]

These regional differences are due to a number of factors, such as different levels of labour migration, an ageing migrant population, and forced migration.

Causes and factors of female brain drain. The reasons for migration are numerous and represent gender-specific “push factors”: difficulties in adapting to changes caused by political and economic transformations,

better career opportunities abroad, avoiding socio-economic problems in the home country, such as unemployment or gender inequality, or following a migrating husband [18]. Among highly educated women, negative factors are associated with poor living and working conditions, especially wages. For instance, in 2018, equality in economic security, material well-being, and opportunity is not guaranteed for most of the 3.3 billion people who make up the labor force. The level of informal labor relations remains high, accounting for 61% of the total labor force. There was no positive picture of addressing gender inequality [19].

Another issue worth analyzing concerns skilled migrant women who emigrate for personal reasons, such as marriage, family reunification, or accompanying their husbands who emigrated for work. These women are classified as migrating for personal reasons, and their skills or the fact that they are highly educated is not an angle that is being looked at paper [20]. For example, in a study conducted in Germany on mixed marriages, when Polish women married German men, it is possible to see that the main reason for Polish women's departure from their country was a personal rather than an economic factor [16; 21].

Many studies [22-23] have shown that gender inequality hinders economic growth and that, on the contrary, gender equality, as well as a high level of women's participation in the labor market, contribute to economic development. The world economic forum demonstrated the relationship between GDP per capita and global gender gap index, showing the links between human development, gender gap and global competitiveness, identifying correlation between these three indicators, and demonstrating that women's empowerment and reducing gender inequality contribute to economic growth [16]. Moreover, in a study by Beaumont Karolina et al. (2017) [16] found that other gender issues, such as the pay gap and access to childcare, are linked to brain drain among women. It was also noted that gender inequality in the sending country can be a driving factor for women and, conversely, that improved gender policies limit brain drain and its negative consequences. In addition, it was noted that social and economic inequality that existed before emigration does not disappear with migration: gender inequality and social inequality related to social status are reproduced and exacerbated by migration. Thus, migrant women suffer even more from economic and social inequality than indigenous women, since their particular vulnerability is not only related to the labour market, but also to the host country's society (i.e., the country of origin), due to lack of knowledge about the legal aspects of the host country's labour market or lack of knowledge about access to social security).

In support of the above, it is possible to cite the research paper by Adriana Ravara on “Female brain-drain or female empowerment” [24], where it is noted that women migrate more than men because of the cultural impact of gender roles on their freedom. This research paper uses the most comprehensive set of data on brain drain, which contains data for 193 countries over the past 30 years. By evaluating the group of fixed effects, this paper finds that freedom rights are indeed the most important determining factor, refuting the hypothesis of previous studies that attributed brain drain to violations of women's rights. In addition, this work found that there is a trend towards a linear relationship between the importance of violating freedom rights and the level of education of women, as well as an inverse relationship for women's rights, which are most important for low-skilled women.

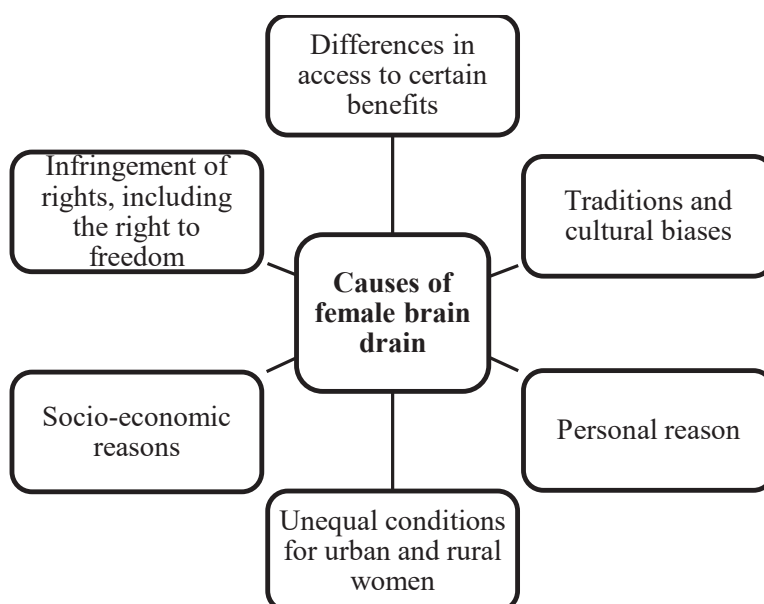

Figure 6 – Main causes of brain drain among women in the context of gender inequality [16; 18; 24-25]

Elizabeth A. Moorhouse [25] in her work, drawing a distinction between gender biases in access to economic opportunities and gender differences in economic outcomes, found that differences in access also have a significant impact on the emigration of highly-skilled women compared to men.

Thus, based on the literature review, it is possible to identify the main causes of female brain drain in the context of gender inequality (figure 6). Thus, the problem of “female brain drain” is present in the world today. The number of highly skilled women emigrants has been rapidly increasing recently for a number of reasons. The problem of female’s brain drain has existed for years in the world, and its solution is possible only with the direct intervention of state authorities through regulation.

Public regulation of female's brain drain. As part of the paper, it was revealed that at the moment the problem of female brain drain is really acute, which is more amplified due to gender inequality not in favor of women. Therefore, in order to prevent the outflow of skilled women, it is necessary to use the tools of state and interstate regulation of migration processes, a well-thought-out, firm, purposeful and comprehensive migration policy aimed at national integration and consolidation is needed.

So, what is migration policy? Migration policy is a set of legislative, organizational, and economic measures aimed at regulating the entry and exit of the population, and, in particular, the labor force. The government's policy in the field of labor migration includes two directions: immigration, which regulates the admission of foreign citizens, and emigration, which regulates the departure of citizens from the country and protects the rights of emigrants abroad [26-27]. It is worth mentioning that international organizations also play a role in regulating labor migration. There are a number of international organizations dealing with labour migration: the UN Commission on Population, the International Labour Organization (ILO), the World Health Organization (WHO), the International Organization for Migration (IOM), and others.

Within the framework of public regulation, a legislative and regulatory framework is being formed that contributes to strengthening the effects of migration policy on the country's economy, in particular, regulating the migration of highly skilled women specialists. Of course, the implementation of migration policies to regulate women's migration in different countries is diverse. It is necessary to approach regulation taking into account the economic, social, geographical, cultural, and gender characteristics of each country. In addition, regulating the migration of highly skilled women professionals at the legislative level is a direct mechanism for influencing female's brain drain (or so-called female's intellectual migration). However, there are also indirect mechanisms. These include various social programs aimed at eliminating gender inequality, grants, scholarship programs, academic exchange programs, dual degrees, and postdoctoral research institute.

However, it is important to note that the international activities carried out by universities allow future highly skilled women specialists to gain knowledge and competence on the basis of the world's leading universities, thereby investing in themselves, in their human capital. In the future, after graduation, the knowledge gained for women will be a competitive advantage in the labor market, including in the world. To solve the problem of “female brain drain”, the authors suggests some ways based on a gender approach:

- increased funding for research and projects by women scientists;
- equation of wages for men and women;
- creating a free, democratic, accessible research environment for all genders;
- increase in material remuneration for skilled women specialists;
- creating an enabling environment for women scientists with special needs in mind;
- orientation of legislation in the field of regulating migration of highly skilled women specialists not only to temporarily attract the latter, but also to adapt and integrate them in society for long-term relationships;
- expanding programs to attract “brains”, including women.

Thus, in order to enhance the effects and reduce the risks of intellectual migration of women, a migration policy is being implemented, which includes legislative, economic and organizational measures.

Conclusion. Thus, two sides of the feminization of migration can be seen. Its positive aspect is that for highly educated young women, migration becomes a chance for self-realization, achieving a higher standard of living, building a career, and showing their citizenship. Although there are some problems associated with the lack of recognition of the skills and abilities they received in their native country. This type of migration has a negative impact on the countries from which women leave: territories are losing not only highly skilled specialists, but also their reproductive potential. Migration of women with education and active social positions is part of a more global process of brain drain, which has positive consequences for the host countries, usually developed countries. Without spending money, they receive already trained personnel who are ready to create families and contribute to the socio-economic development of the territory.

A negative aspect of the feminization of migration is the often disenfranchised position of migrant women.

Even with an education, they cannot always find a job. As a result, they are adding to the market for services, getting jobs in households, taking care of someone else's home, exposing themselves to social insecurity. Such migration has a negative impact on the development of the human potential of the country from which women leave. It has only some positive consequences for the host territory. Firstly, it is a large business and labor activity of the local population due to the lack of need for home care. Secondly, when migrants successfully assimilate, they contribute to the country's future by giving birth to children who are likely to be able to get an education and join the country's economic system in the future.

Thus, this paper examines the problem of female's brain drain based on a gender approach, where it was found that gender inequality and its consequences are among the most impacting factors. In addition, within the framework of this research, some solutions were proposed through public and interstate regulation.

Acknowledge. *The paper was prepared as part of the (1) dissertation research of the first co-author on an educational grant of the MES RK, (2) participation in the International MDP/Global Citizenship program at the Ban Ki-moon Institute for Sustainable Development at al-Farabi KazNU.*

Нұрұлы Е., Сансызбаева Г.Н., Ақтымбаева А.С., Сапиева А.Ж., Асипова Ж.М.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан.

E-mail: yeldar.nuruly@kaznu.edu.kz

ГЕНДЕРЛІК ТЕҢСІЗДІК – ӘЙЕЛ АҚЫЛМАНДАРЫНЫҢ ЖЫЛЫСТАУ СЕБЕБІНІҢ КӨРСЕТКІШІ МЕ? МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУДІҢ ЫҚТИМАЛ ШАРАЛАРЫ

Аннотация. Жаһандық әйелдердің көші-қоны және мобильділігі – бұл әртүрлі ғылым салаларындағы зерттеу жұмыстарында жиі зерттелетін тақырып. Дегенмен, әйел ақылмандарының жылыстау (brain drain) тақырыбы ұзақ уақыт бойы академиялық зерттеулерде аса назар аударылмай келді. Сонымен бірге, әйелдер планета тұрғындарының жартысынан көбі, демек оның адами әлеуетінің жартысы. Алайда, қазіргі уақытта гендерлік теңсіздік барлық жерде сақталуда, ал бұл, өз алдына, әлеуметтік прогрестің тоқырауына әкеп соғады. Бұл құбылыс жоғары білікті әйел мамандардың көші-қонында да көрініс табууда. Соңғы уақытта білікті эмигрант әйелдердің саны белгілі бір игіліктерге қол жеткізудегі айырмашылықтар, құқықтарына нұқсан келтіру, әлеуметтік-экономикалық себептер, қалада және ауылдық аймақтарда тұратын әйелдердің тең емес жағдайлары, дәстүрлер мен мәдени теріс бейімділіктер секілді бірқатар белгіленген себептерге байланысты қарқынды ұлғаюда. Айта кететін жайт, әйел ақылмандарының жылыстау проблемасы әлемде бірнеше жылдан бері орын алуда және оны реттеу арқылы мемлекеттің тікелей араласуымен ғана шешуге болады. Демек, әйел ақылмандарының жылыстауы нәтижесінде мемлекетке тиетін жағымсыз салдарды жою және оң әсерлерді күшейту, сондай-ақ елдегі жағдайдың қауіпсіздігі мен тұрақтылығын сақтау үшін көші-қон процестерін мемлекеттік және мемлекетаралық реттеудің құралдары мен тетіктерінің жиынтығын пайдалану қажет; ұлттық интеграция мен біріктіруге бағытталған нысаналы әрі кешенді көші-қон саясаты қажет. Осылайша, авторлар «әйел ақылмандарының жылыстауы» мәселесін шешу үшін гендерлік тәсілге негізделген ықтимал жолдарын ұсынады, мысалы: әйел зерттеушілерінің әзірлемелерін/жобаларын қаржыландыруды ұлғайту, ерлер мен әйелдердің жалақысын теңдестіру, барлық жыныстар үшін еркін және қол жетімді ғылыми орта құру, жоғары білікті әйел мамандардың көші-қонын реттеу саласындағы заңнаманы уақытша тартуға ғана емес, сондай-ақ олардың ұзақ мерзімді қатынастар үшін қоғамға бейімделуі мен интеграциялануына бағдарлау; «ақылмандарды», оның ішінде әйел ақылмандарын да тартуға арналған бағдарламаларды кеңейту, және т.б.

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, осы мақалада әйел ақылмандарының жылыстауын зерттеудің теориялық аспектілері ұсынылған, халықаралық ұйымдардың әлемдегі әйелдердің көші-қоны жайлы деректері талданған, әйелдердің қозғалысына әсер ететін факторлары анықталған, сондай-ақ гендерлік тәсілді ескере отырып, мемлекеттің осы проблеманы шешудің кейбір жолдары ұсынылған.

Түйінді сөздер: гендерлік теңсіздік, әйел ақылмандарының жылыстауы, мемлекеттік реттеу, әйелдердің ұтқырлығы және көші-қоны, гендерлік тәсіл, жоғары білікті мамандар.

Нурулы Е., Сансызбаева Г.Н., Актымбаева А.С., Сапиева А.Ж., Асипова Ж.М.

Казахский национальный университет имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан.

E-mail: yeldar.nuruly@kaznu.edu.kz

ГЕНДЕРНОЕ НЕРАВЕНСТВО – ФАКТОР ЖЕНСКОЙ УТЕЧКИ УМОВ? ВОЗМОЖНЫЕ МЕРЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ

Аннотация. Глобальная миграция и мобильность женщин – это тема, часто изучаемая в исследовательских работах в различных отраслях науки. Тем не менее, тема женской утечки умов долгое время игнорировалась академическими исследованиями. Вместе с тем, женщины являются чуть больше половиной населения нашей планеты и, следовательно, половиной ее человеческого потенциала. Однако в настоящее время повсеместно сохраняется гендерное неравенство не в пользу женщин, которое приводит к застою в социальном прогрессе. Данное явление проявляется и в миграции высококвалифицированных специалистов-женщин. Количество квалифицированных женщин-эмигрантов в последнее время стремительно увеличивается по ряду обозначенных причин, таких как различия в доступе к определенным благам, ущемление прав, социально-экономические причины, неравные условия городских и сельских женщин, традиции и культурные предубеждения, и другие. Необходимо отметить, что сама проблема женской утечки умов существует не первый год в мире, и решение ее возможно только с непосредственным вмешательством государства путем регулирования. Следовательно, для ликвидации отрицательных последствий и усиления положительных эффектов, получаемых государством в результате женской утечки умов, а также для поддержания безопасности и устойчивости ситуации в стране необходимо использовать набор средств и механизмов государственного и межгосударственного регулирования миграционных процессов; нужна целенаправленная и комплексная миграционная политика, направленная на национальную интеграцию и консолидацию. Таким образом, для решения проблемы «женской утечки умов» авторами на основе гендерного подхода предлагаются возможные пути, такие как: увеличение финансирования разработок/проектов исследователей-женщин, уравнивание заработных плат мужчин и женщин, создание свободной и доступной научной среды для всех полов, ориентация законодательства в сфере регулирования миграции высококвалифицированных женщин-специалистов не только на временное привлечение последних, но также и на их адаптацию и интеграцию в обществе для долгосрочных отношений, расширение программ для привлечения «умов», в т.ч. и женских, и др.

В связи с вышеизложенным, в настоящей статье представлены теоретические аспекты изучения женской утечки умов, проанализированы данные международных организаций о миграции женщин в мире, выявлены факторы, влияющие на перемещение женщин, а также предложены некоторые пути решения данной проблемы государством с учетом гендерного подхода.

Ключевые слова: гендерное неравенство, женская утечка умов, государственное регулирование, мобильность и миграция женщин, гендерный подход, высококвалифицированные специалисты.

Information about authors:

Nuruly Ye. – Ph.D. student of the Department of Management at Higher School of Economics and Business, Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan; yeldar.nuruly@kaznu.edu.kz, <https://orcid.org/0000-0002-9321-2285>;

Sansyzbayeva G.N. – Doctor of Economics, Professor of the Department of Management at Higher School of Economics and Business, Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan; gns1981@mail.ru; <https://orcid.org/0000-0001-8081-5151>;

Aktymbayeva A.S. – Candidate of Geographical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Recreational Geography and Tourism at Faculty of Geography and Environmental Sciences, Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan; alia_79-30@mail.ru; <https://orcid.org/0000-0003-1269-4356>;

Sapiyeva A.Zh. – Ph.D. candidate and Lecturer at the Department of Recreational Geography and Tourism at Faculty of Geography and Environmental Sciences, Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan; akmaral.sapiyeva@kaznu.edu.kz, <https://orcid.org/0000-0001-7717-8139>;

Assipova Zh.M. – Ph.D.in “Geography”, Associate Professor of the Department of Recreational Geography and Tourism at Faculty of Geography and Environmental Sciences, Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan; assipova.zhanna@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-1260-4867>.

REFERENCES

- [1] Belokhvostova N.V. (2011) Gender factors of human potential realization [Gendernye faktory realizacii chelovecheskogo potenciala], *Bulletin of the Association of tourism and service universities*, 4:73-77 (in Russ.).
- [2] Kuzmenko O.V., Koibichuk V.V. (2018) Econometric modeling of the influence of relevant indicators of gender policy on the efficiency of a banking system, *Cybern Syst Anal*, 54:687-695. DOI: 10.1007/s10559-018-0070-8 (in Eng.).
- [3] Dadayeva T.M. (2006) Dynamics of the gender structure of Russian society in the period of transformation [Dinamika gendernoj struktury rossijskogo obshchestva v period transformacii]: *Dis. ... Doctor of Social Science*, Saransk, p. 376 (in Russ.).
- [4] Piper N. (2008) Feminisation of migration and the social dimensions of development: the Asian case, *Third World Quarterly*, 29(7):1287-1303, DOI: 10.1080/01436590802386427 (in Eng.).
- [5] Balezina Ye.A., Bulgakova D.A. (2017) Gender dimension of migration: feminization [Gendernyj aspekt migracii: feminizaciya], *Proceedings of X International scientific and practical conference: Politics, economics and social sphere: problems of interaction*, Novosibirsk, Russia. P. 138-143 (in Russ.).
- [6] Kuprina T.V. (2015) Gender features of human potential development: international experience [Gendernye osobennosti razvitiya chelovecheskogo potenciala: mezhdunarodnyj opyt], *Arsenal of business solutions*, URL: <http://arbir.ru/miscellany/U18S836E55033-Гендерные-особенности-развития-человеческого-потенциала-международный-опыт> (in Russ.).
- [7] Issue Paper Prepared for the Expert Group Meeting on “Gender Equality in Human Development – Measurement Revisited” (2015) *Human Development Report Office*, UNDP, URL: http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdro_issue_paper_on_gender_indices_with_cover.pdf (in Eng.).
- [8] Sansyzbayeva G.N., Nuruly Ye., Aktymbayeva A.S., Sapiyeva A.Zh. (2020) Conceptual bases of public regulation of scientific personnel mobility, *Central Asian Economic Review*, 2(131):8-24 (in Eng.).
- [9] Petrozziello A.J. (2013) Gender on the move: Working on the migration-development nexus from a gender perspective, *Editora Tele-3, UN Women*, Dominican Republic. ISBN: 978-1-936291-70-0 (in Eng.).
- [10] Dictionary of gender terms [Slovar' gendernyh terminov] (2002) / ed. by A.A. Denisova; Regional public organization “East-West: Women's Innovative Projects”, *Information of the XXI century*, Russia. ISBN 5-86391-022-4 (in Russ.).
- [11] Dumont J.-C., Martin J.P., Spielvogel G. (2007) Women on the move: The neglected gender dimension of the brain drain, *Discussion Paper*, No. 2920, Institute for the Study of Labor (IZA), Bonn, URL: <https://www.oecd.org/els/mig/40232336.pdf> (in Eng.).
- [12] Kim Y., Moon Y. (2011) National assessment on gender and science, technology and innovation: Republic of Korea. Women in global science and technology, Brighton (Canada). URL: http://wisat.org/wp-content/uploads/Rep_Korea_GE-KS.pdf (in Eng.).
- [13] Song H.Z., Song E. (2015) Why do South Korea's scientists and engineers delay returning home? Renewed brain drain in the new millennium, *Science, Technology and Society*, 20(3):349-368. DOI: 10.1177/0971721815597140 (in Eng.).
- [14] UNESCO Science Report: Towards 2030(2015), URL: https://en.unesco.org/sites/default/files/usr15_is_the_gender_gap_narrowing_in_science_and_engineering_ru.pdf (in Russ.).
- [15] Eichhorst W., Wozny F. (2012) Migration policies in Germany, Warsaw Institute of Public affairs, Warsaw, Poland, URL: <https://www.isp.org.pl/uploads/drive/oldfiles/Migration-PaperWernerWozny.pdf> (in Eng.).
- [16] Beaumont K., Kullas M., Dauner M., Styczyńska I., Lirette P. (2017) Female brain drain in Poland and Germany: new perspectives for research, *CASE Reports* 0486, CASE-Center for Social and Economic Research, URL: https://www.case-research.eu/files/?id_plik=3344 (in Eng.).
- [17] International migrant stock 2019(2019) UN, Department of Economic and Social Affairs, URL: <https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/estimates19.asp> (in Eng.).
- [18] Kicinger A., Weinar A. (Eds.). (2007) State of the art of the migration research in Poland, CMR Working Papers, 26/84, Centre of Migration Research, Warsaw, Poland, URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/140810/1/573872252.pdf> (in Eng.).
- [19] Ayupova Z.K., Kussainov D.U., Dzhankadyrov S.S., Nagan W., Seitakhmetova N.L. (2020) Peculiarities of the legal regulation of the labor of some categories of employees, *Bulletin of National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan*, 5(387):117-124. DOI: 10.32014/2020.2518-1467.150 (in Eng.).

- [20] Kofman E. (2012) Gender and skilled migration in Europe, *Cuadernos de Relaciones Laborales*, 30(1):63-89 (in Eng.).
- [21] Jaroszewska E. (2003) Polish-German marriages in West Germany: Relations of Polish partners against the background of other binational marriages [Małżeństwa polsko-niemieckie w RFN: relacje polskich partnerów na tle obrazu innych małżeństw binacjonalnych], *Oficyna Wydawnicza "Aspra-JR"*, Poland. ISBN: 8388766732(in Polish).
- [22] Dollar D., Gatti R. (1999) Gender inequality, income and growth: Are good times good for women? *Working Paper Series*, No. 1, The World Bank, Washington, URL: <http://darp.lse.ac.uk/frankweb/courses/EC501/DG.pdf> (in Eng.).
- [23] Klasen S. (2000) Does gender inequality reduce growth and development? Evidence from cross-country regressions, *World Bank Policy Research Report*, Working Paper No. 7, URL: https://epub.ub.uni-muenchen.de/1602/1/paper_212.pdf (in Eng.).
- [24] Ravara A. (2018) Female brain-drain or female empowerment? A panel data analysis of brain-drain rates to OECD countries from 1980 to 2010, *Master thesis*, URL: <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOId=8952055&fileOId=8952059> (in Eng.).
- [25] Moorhouse E.A. (2017) The many dimensions of gender equality and their impact on economic growth, *Forum for Social Economics*, 46(4):350-370, DOI: 10.1080/07360932.2017.1309672 (in Eng.).
- [26] Nuruly Ye. (2020) Scientific mobility of Kazakhstani scientists and its problems of public regulation [Nauchnaya mobil'nost' kazahstanskih uchenyh i ee problemy gosudarstvennogo regulirovaniya]. *Proceedings of International scientific conference of students and young scientists "Farabi Alemi"*, Almaty, Kazakhstan, P. 153-155. (in Kaz.).
- [27] Yefimova Ye.G. (1999) Economics for lawyers [Ekonomika dlya yuristov], *Flinta*, Russia. ISBN: 9778-5-89349-325-2 (in Russ.).

ҚР ҰҒА АКАДЕМИКТЕРІНІҢ ЖЕТІСТІКТЕРІ

Юбилей-70 лет

КОРИФЕЙ ФИЛОСОФСКОЙ НАУКИ

У казахского народа много достойных сынов и дочерей, которыми по праву можно гордиться. И один из них корифей философской науки, академик НАН РК Нур Серикович Кирабаев. В эти дни вся философская общественность Казахстана, России отмечает 70-летний юбилей выдающегося учёного и мыслителя, крупнейшего представителя евразийской философской мысли и общественно- педагогического деятеля Н.С. Кирабаева.

Я давно знаю и знаком с научными работами академика НАН РК, доктора философских наук, профессора Кирабаева Нура Сериковича. Он видный учёный, гордость философской науки. Он окончил философский факультет МГУ им. Ломоносова (1974). Трудовую деятельность начинал в качестве младшего научного сотрудника Института философии и права АН Казахская ССР. Окончил аспирантуру по кафедре истории зарубежной философии МГУ (1978). Работает в системе высшего образования около 40 лет (Российский университет дружбы народов РУДН). Начиная с 1979 г.: ассистентом (1979-1981), старшим преподавателем (1981-1982), доцентом (1982-1988), зав. кафедрой философии (1988 -1992), зав. кафедрой истории философии (1992-1993), с апреля по август 1993 года зав. отделением философии, с 1993 по 1994- зам. начальника управление Ближнего и Среднего Востока МИД Республики Казахстан, 1994 и по настоящее время зав. кафедрой история философии, с 1996 г. декан факультета гуманитарных и социальных наук, с 2006 г.- проректор РУДН по научной работе.

Профессор Кирабаев Н.С.- известный, признанный специалист в мире по истории арабо-мусульманской философии. В области арабо-мусульманской философии он провел первое в российской, казахстанское и мировой историко-философской литературе комплексное исследование социальной философии мусульманского Средневековья, показав взаимосвязь философии и мусульманского права, раскрыв ключевую роль последнего в мусульманской идеологии. Мусульманское право при этом рассматривается как одна из первых форм теоретического знания, в рамках которого были сформулированы основные проблемы и методы гуманитарных наук на мусульманском Востоке. Большое внимание в своих научно-исследовательских работах он уделяет реконструкции парадигмы классической арабо-мусульманской философии, анализу формирования и функционирования политико-правовой культуры ислама, рассматривая мусульманское право как концепцию "сокральной" легитимности государства, показывая влияние политических доктрин на практику развития Арабского Халифата. В его работах дан развернутый и целостный научный анализ формирования и развития социальной философии восточного перипатетизма от учения о добродетельном городе аль-Фараби до концепции идеального государства Ибн-Рушда в духе идей "естественного права". Особое внимание при этом уделяется философии истории Ибн-Хальдуна и особенностям гуманистических традиций классической арабо-мусульманской философии. За последние годы им опубликованы работы по проблемам кросскультурного взаимодействия западных и восточных цивилизаций, в которых раскрываются проблемы открытости цивилизация к диалогу, вопросы устойчивости межкультурного диалога в процессе развития философского знания, а также по вопросам модернизации высшего образования в России, Евразии в контексте Болонского процесса.

Профессор Кирабаев Н.С. является одним из новаторов, пионеров, основоположников развития такого важного философского направления как философская компаративистика. В 1991 году на базе Российского университета дружбы народов, им был открыт Межвузовский центр по изучению

философии и культуры Востока, который в 2004 году был переименован Межвузовский центр гуманитарного образования по философской корпоративистике. В рамках этого центра было подготовлено более 30 кандидатов и докторов наук, около 50 монографий и сборников научных трудов и на его базе международных философских симпозиумах и методологических семинарах "Сагадиевские чтения" обсуждались проблемы философской компаративистики учёными более чем из 30 стран арабского Востока, Индии, ЮАР, стран Центральной Азии, Франции, Германии, США, Канады, Казахстана и ряда стран СНГ. Важное значение имеет его международная программа "Диалог цивилизации: Восток-Запад" в рамках которой проходят ежегодные конференции учёных России и Египта. За годы работы указанного центра по его инициативе и при личном участии было проведено 12 международных философских симпозиумов «Диалог цивилизации: Восток-Запад».

Профессор Кирабаев Н.С. опубликовал более 200 научных и учебно-методических работ, включая 10 монографии, 10 учебных пособий и разделов в учебниках. Его научные труды получали высокую оценку среди научной общественности в мире. Он подготовил 17 кандидатов и 3 докторов философских наук.

Профессор Кирабаев Н.С. внёс большой вклад в создание творческого, дисциплинированного, дружного коллектива отделения философии и факультета гуманитарных и социальных наук. При его непосредственном и активном участии была проведена большая работа по открытию новых специальностей "Социология", "Международные отношения", "Политология", "Государственное и муниципальное управление", "Искусство и гуманитарные науки" в РУДН. По инициативе его и при непосредственном его участии реализуются совместные магистерские программы по гуманитарным и социальным наукам с ведущими университетами Франции, Великобритании, Германии, Китая.

Большую работу профессор Кирабаев Н.С. ведёт как проректор по научной работе. Не случайно Российский Университет дружбы народов последние 10 лет занимает 3-4 места в рейтингах среди вузов и университетов РФ, а также достойно представлен в международных рейтингах. Уделяя большое внимание международному научному сотрудничеству, подготовке кадров высшей квалификации, особое внимание им уделяется повышению научного авторитета РУДН. Учёные РУДН активно сотрудничают с ведущими вузами Казахстана в научно-образовательной деятельности.

Академик Н.С. Кирабаев является главным редактором журнала "Вестник РУДН. Серия философия", председателем докторского Совета по философии, членом экспортного совета по философии, социологии и культурологии ВАК РФ и т.д. Надо подчеркнуть, что он внёс выдающийся вклад в развитии философской науки.

За активную научную и общественно-педагогическую деятельность он награждён 4 орденом и медалью, нагрудными знаками СССР, России и Казахстана, почётный профессор Евразийского национального университета им. Л.Гумилева.

В день 70-летнего юбилея хочется пожелать уважаемому Нуру Сериковичу крепкого здоровья, благополучия, счастья, дальнейших творческих успехов и всего наилучшего.

**Раушанбек Абсаттаров,
член-корреспондент НАН РК, доктор философских наук, профессор**

ПОДАРОК УЧЕНОГО ЮБИЛЕЮ РОДИНЫ

Недавно в Институте социальной экономики и финансов (г.Алматы) впервые в мировой науке был открыт новый научный Закон «О сохранении и комплексном развитии этносов посредством спасительной Гармонии на истинно духовной основе». Автором Открытия является академик Национальной академии наук Республики Казахстан Ураз Баймуратов, который посвящает его 30-летию Независимости Республики Казахстан. Об этом им было заявлено на одной научно-практической конференции.

В свое время, в конце 80-х годов прошлого столетия, он был разработчиком политико-экономической триады о Независимости нашей страны и других республик Советского Союза, переходе к рыночным отношениям и о введении национальной валюты «тенге».

Современная действительность показывает успешность развития нашего суверенного государства.

Координатор Института Г.Амирова

04.10.2021 г.

МАЗМҰНЫ

ЭКОНОМИКА

Адилбек Торбек ҚОҒАММЕН БАЙЛАНЫС МАРКЕТИНГТІК КОММУНИКАЦИЯНЫҢ БӨЛІГІ РЕТІНДЕ.....	6
Батырбекова М.Б. КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІКТІ БАСҚАРУ САЛАСЫНДА ОРТАЛЫҚТАНДЫРЫЛМАҒАН ЕРП ЖҮЙЕСІН ҚОЛДАНУДЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ПАЙДАСЫН АРТТЫРУ.....	12
Есахметова Л., Мизанбекова С., Айтмуханбетова Д. АГРАРЛЫҚ СЕКТОРДЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ МЕН БАҒА СТРАТЕГИЯСЫНЫҢ БАСЫМДЫҚТАРЫ.....	21
Жағыпарова А.О., Бекболсынова А.С., Орозонова А.А., Булакбай Ж.М., Серикова М.А. ОРТАЛЫҚ БАНКТІҢ САНДЫҚ ВАЛЮТАСЫ: ТӘУЕКЕЛДЕРІ МЕН ЖАҒАНДАНУ ЖОЛДАРЫ.....	28
Жусупова А.К., Утибаева Г.Б., Утибаев Б.С., Ахметова Д.Т., Зенченко С.В. МАКРОЭКОНОМИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРМЕН ҮШ ЖЫЛДЫҚ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ БЮДЖЕТ ПАРАМЕТРЛЕРІНІҢ ӨЗАРА БАЙЛАНЫСЫ.....	39
Камерова А.А., Шамуратова Н.Б., Қожабеков С.С., Курмангазина С.К., Муканова А.Б. КЕХС-МЕН ЕСЕПКЕ АЛУ КЕЗІНДЕ ӨНІМНІҢ (ЖҰМЫС, ҚЫЗМЕТ) БАҒАСЫН АНЫҚТАУҒА НЕГІЗДЕЛГЕН БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕП ЖҮЙЕСІН ДАМУ.....	48
Көкенова А.Т., Сабырова М.Е., Балабекова Д.Б., Лутфуллаева Р.А., Түлеева А.Ж. ӨҢІРЛІК ТУРИЗМДІ ТИІМДІ ДАМУДЫҢ ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТЕТІГІН ӨЗЕКТЕНДІРУ ЖӘНЕ ӨЗІРЛЕУ.....	55
Момынова Б. «ҚАЗАҚ» (1913-1918) ГАЗЕТІНДЕГІ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ СӨЗДЕРДІҢ ҚОЛДАНЫСЫ.....	64
Новикова О.Ф., Азьмук Н.А., Панькова О.В. ЭКОНОМИКАНЫ ЦИФРЛАНДЫРУ АЯСЫНДА УКРАИНАНЫҢ ЕҢБЕК ӘЛЕУЕТІН ЖОҒАЛТУ ҚАУПЫ.....	73
Нургалиева А.А., Кенжетева Г.К., Шафеева Л. А., Ахметова Д.Д., Бейсембина А.Н. МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ «ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҮКІМЕТ».....	82
Нұрұлы Е., Сансызбаева Г.Н., Ақтымбаева А.С., Сапиева А.Ж., Асипова Ж.М. ГЕНДЕРЛІК ТЕҢСІЗДІК – ӘЙЕЛ АҚЫЛМАНДАРЫНЫҢ ЖЫЛЫСТАУ СЕБЕБІНІҢ КӨРСЕТКІШІ МЕ? МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУДІҢ БЫҚТИМАЛ ШАРАЛАРЫ.....	90
Рамазанов А.А., Абдраш А.М., Читанова С.О. САЛАЛАРДЫҢ КЛАСТЕРЛІК ЭКОНОМИКАСЫ (ТУРИЗМ МЫСАЛЫНДА).....	100
Рахмонов А.Х. ЭБДҮ ЕЛДЕРІНЕН КЕЛГЕН ЕҢБЕК МИГРАНТТАРЫ АҚША АУДАРЫМДАРЫНЫҢ ТӘЖІКСТАНДАҒЫ ЖҰМЫС ОРЫНДАРЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНА ӘСЕРІ.....	108

Рязанцев С.В., Рубан Л.С.
ДИЛЕММА: ГЛОБАЛИЗМ НЕМЕСЕ ЕГЕМЕНДІК, ТЕРМИНОЛОГИЯЛЫҚ ШЕКТЕУ ЖӘНЕ
АНАЛИТИКАЛЫҚ ТАЛҚЫЛАУ.....120

Пагашкова Е., Ниязбекова Ш., Маргацкая Г., Бұлақбай Ж.
ДАМУШЫ ЦИФРЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯ ЖАҒДАЙЫНДА ҚАРЖЫЛЫҚ ИННОВАЦИЯЛАР
МЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ РӨЛІ.....129

Тимченко Е., Полисчук Е., Цюпа О., Сушкова Е., Осадчий Е.
ТӘУЕКЕЛДІ БАҒАЛАУ МЕН САЛЫҚ ҚАРЫЗДАРЫН СЕГМЕНТАЦИЯЛАУ НЕГІЗІНДЕ САЛЫҚ
БОРЫШЫН ЭЛЕКТРОНДЫҚ БАСҚАРУ.....136

ҚҰҚЫҚТАНУ

Антонян Е.А., Атагимова Э.И.
ТҮЛҒАНЫҢ ДАМУЫН АНЫҚТАЙТЫН ФАКТОРЛАР: ЖАТЫРШІЛІК (ПРЕНАТАЛЬДЫҚ)
КЕЗЕҢ, ПЕРИНАТАЛДЫҚ КЕЗЕҢНІҢ ЖЕКЕ ТҮЛҒАНЫҢ ПСИХИКАЛЫҚ ДАМУЫНА ӘСЕРІ
ТУРАЛЫ.....146

Арабаев Р., Береналиева А., Мәжитов Б.
ҚАЗІРГІ ҚЫРГЫЗСТАН: ПАРЛАМЕНТТІК РЕСПУБЛИКАДАН ПРЕЗИДЕНТТІК КЕҢЕСКЕ
ДЕЙІН.....155

Богданова Е.Е.
АЗАМАТТЫҚ СОТ ІСІН ЖҮРГІЗУДЕ ГЕНЕТИКАЛЫҚ АҚПАРАТТЫ ҚОЛДАНУ
МӘСЕЛЕЛЕРІ.....162

Муханова А.Т., Айтмуханова Д.У., Ердешова Ж.И., Рыскулбекова Б.Р.
ЖОЛ-КӨЛІК ОҚИҒАЛАРЫНАН МҮЛІККЕ КЕЛТІРІЛГЕН ЗАЛАЛДЫ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУДІҢ
ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....168

Нестеров А.Ю.
КӨМЕЛЕТТІК ЖАСҚА ТОЛМАҒАН СОТТАЛУШЫЛАРДЫҢ НЕГІЗГІ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН
БОСТАНДЫҚТАРЫН ЖҮЙЕЛЕУ ЖӘНЕ НЕГІЗДЕУ: ЖАЗАЛАУ АСПЕКТІСІ.....177

Тоқтомбаева А.Ж., Тоқтобаев Б.Т., Қарабалаева С.Б.
СОТ БИЛІГІ ИНСТИТУТЫНЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРІ.....185

САЯСАТТАНУ

Медведь В.А.
РЕСЕЙ МЕН ҚЫТАЙДЫҢ КӨШІ-ҚОН САЯСАТЫ: ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛДЫҢ НЕГІЗГІ
БАҒЫТТАРЫ.....191

Мчедлова Е.М.
ДАҒДАРЫСТЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-МӘДЕНИ ПРОЦЕСТЕР МЕН ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫҢ
ДАМУЫНА ӘСЕРІ.....199

Тажикенова С.К., Тажбенова Г.Д., Мельдебекова А.Д., Булакбай Ж.М., Соловьева И.А.
ЦИФРЛАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНДА ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУДЫ ДАМУҒА АРНАЛҒАН
БЮДЖЕТ ҚАРАЖАТЫН ПАЙДАЛАНУ ТИІМДІЛІГІН БАҒАЛАУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ
ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....205

ПЕДАГОГИКА

- Әшілова М.С., Бегалинов Ә.С., Бегалинова Қ.Қ.**
COVID-19 ПАНДЕМИЯСЫНЫҢ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ СТУДЕНТ ЖАСТАРДЫҢ ӘЛ-АУҚАТЫНА
ӘСЕРІ.....214
- Завыдивская Н.Н., Рымар О.В., Ханикянц О.В., Маланчук Ж.Ж., Соловей А.В.**
БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ САБАҚТАРЫНДА ОЙЫН
ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ҚОЛДАНУ.....222
- Сартов Ә.Қ., Есымханова З.К., Бельгибаева А.С., Абдрахманова А.У., Сайымова М.Д.**
ҚАЗІРГІ ЭКОНОМИКАДА ОҚЫТУДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ҚҰРУ
ЖОЛЫ.....230
- Сейсекеева Н.Б., Исмаил Оуедраого, Рахметуллина М., Досмағамбетова Ж., Биссенбаева Ж.Н.**
ФРАНЦУЗ ТІЛІН ОҚИТЫН СТУДЕНТТЕРДІҢ АУЫЗЕКІ СӨЙЛЕУ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН
ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....236

ТАРИХ

- Аралбаева Р.К., Нурбосынова Л.С.**
АНТРОПОЦЕНТРИЗМ ҚАЗАҚТЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ОЙЫНЫҢ НЕГІЗІ
РЕТІНДЕ.....243
- Шашаев Ә.Қ., Мрзабаева Р.Ж., Сүлеймен С.**
ҚАЗАҚСТАНДЫ ЗЕРТТЕУ ҚОҒАМЫ: ҚҰРЫЛУЫ МЕН ҚЫЗМЕТІНІҢ ТАРИХЫ.....250
- Федосеев Р.В., Богатырев Э.Д., Марискин О.И.**
XIX ҒАСЫРДЫҢ ЕКІНШІ ЖАРТЫСЫНДАҒЫ АҚСҮЙЕКТІК САУДА-ӨНЕРКӘСІПТІК
КӘСІПКЕРЛІКТІҢ НЕГІЗГІ ҮЛГІЛЕРІ (ОРТА ЕДІЛ МАТЕРИАЛДАРЫ БОЙЫНША).....257

ФИЛОЛОГИЯ – ФИЛОЛОГИЯ - PHILOLOGY

- Алтыбаева С.М., Импости Г.Е.**
ҚАЗІРГІ МӘТІН ФИЛОСОФИЯСЫ: БАЯНДАУ ҚҰРЫЛЫМЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....265
- Муфтахутдинова Д.Ш., Батырхан Б.Ш.**
XX ҒАСЫРДЫҢ БАСЫНДАҒЫ ӘДЕБИ БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ-ТАТАР
ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ.....271
- Нұрмолдаев С.Т., Саркулова Г.С., Досжан Р.К., Сомжүрек Б.Ж., Аимбетова У.У.**
ЛИНГВОМӘДЕНИ АСПЕКТЕГІ МӘДЕНИЕТ ҰҒЫМЫ.....277

ҚР ҰҒА АКАДЕМИКТЕРІНІҢ ЖЕТІСТІКТЕРІ

- Абсаггаров Р.**
ФИЛОСОФИЯ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ КОРИФЕЙІ.....285
- Амирова Г.**
ҒАЛЫМНЫҢ ОТАН МЕРЕЙТОЙЫНА ЖАСАҒАН СЫЙЫ.....287

СОДЕРЖАНИЕ

ЭКОНОМИКА

Адилбек Торекбек СВЯЗИ С ОБЩЕСТВЕННОСТЬЮ КАК ЧАСТЬ МАРКЕТИНГОВЫХ КОММУНИКАЦИЙ.....	6
Батырбекова М.Б. УВЕЛИЧЕНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ВЫГОДЫ ОТ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ДЕЦЕНТРАЛИЗОВАННОЙ СИСТЕМЫ ERP В СФЕРЕ УПРАВЛЕНИЯ КОММЕРЧЕСКОЙ НЕДВИЖИМОСТЬЮ.....	12
Есахметова Л., Мизанбекова С., Айтмуханбетова Д. ПРИОРИТЕТЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ И ЦЕНОВОЙ СТРАТЕГИИ АГРАРНОГО СЕКТОРА.....	21
Жагыпарова А.О., Бекболсынова А.С., Орозонова А.А., Булакбай Ж.М., Серикова М.А. ЦИФРОВАЯ ВАЛЮТА ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКА: РИСКИ И ПУТИ ГЛОБАЛИЗАЦИИ.....	28
Жусупова А.К., Утибаева Г.Б., Утибаев Б.С., Ахметова Д.Т., Зенченко С.В. ВЗАИМОСВЯЗЬ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ И ПАРАМЕТРОВ ТРЕХЛЕТНЕГО РЕСПУБЛИКАНСКОГО БЮДЖЕТА.....	39
Камерова А.А., Шамуратова Н.Б., Кожбеков С.С., Курмангазина С.К., Муканова А.Б. РАЗВИТИЕ БУХГАЛТЕРСКОЙ СИСТЕМЫ НА ОСНОВЕ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СТОИМОСТИ ПРОДУКЦИИ (РАБОТЫ, УСЛУГ) В СООТВЕТСТВИИ С МСФО.....	48
Кокенова А.Т., Сабырова М.Е., Балабекова Д.Б., Лутфуллаева Р.А., Тулеева А.Ж. АКТУАЛИЗАЦИЯ И РАЗРАБОТКА ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА ЭФФЕКТИВНОГО РАЗВИТИЯ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА.....	55
Момынова Б.К. УПОТРЕБЛЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКИХ И ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИХ СЛОВ В ГАЗЕТЕ «КАЗАХ» (1913-1918).....	64
Новикова О.Ф., Азьмук Н.А., Панькава О.В. УГРОЗЫ ПОТЕРИ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦИАЛА УКРАИНЫ НА ФОНЕ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ.....	73
Нургалиева А.А., Кенжетаева Г.К., Шафеева Л. А., Ахметова Д.Д., Бейсембина А.Н. «ЭЛЕКТРОННОЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО» В СИСТЕМЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ.....	82
Нурулы Е., Сансызбаева Г.Н., Актымбаева А.С., Сапиева А.Ж., Асипова Ж.М. ГЕНДЕРНОЕ НЕРАВЕНСТВО – ФАКТОР ЖЕНСКОЙ УТЕЧКИ УМОВ? ВОЗМОЖНЫЕ МЕРЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ.....	90
Рамазанов А.А., Абдраш А.М., Читанова С.О. ЭКОНОМИКА ОТРАСЛЕВОГО КЛАСТЕРА (НА ПРИМЕРЕ ТУРИЗМА).....	100
Рахмонов А.Х. ВЛИЯНИЕ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ ТРУДОВЫХ МИГРАНТОВ ИЗ СТРАН ОЭСР НА ФОРМИРОВАНИЕ РАБОЧИХ МЕСТ В ТАДЖИКИСТАНЕ.....	108

Рязанцев С.В., Рубан Л.С.
ДИЛЕММА: ГЛОБАЛИЗМ ИЛИ СУВЕРЕНИЗМ, ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОЕ РАЗГРАНИЧЕНИЕ
И АНАЛИТИЧЕСКАЯ ДИСКУССИЯ.....120

Пагашкова Е., Ниязбекова Ш.У., Маргацкая Е., Булакбай Ж.
РОЛЬ ФИНАНСОВЫХ ИННОВАЦИЙ И ФИНАНСОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УСЛОВИЯХ
РАЗВИВАЮЩЕЙСЯ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ.....129

Тимченко Е.1, Полищук Е., Цюпа О., Сушкова Е., Осадчий Е.
ЭЛЕКТРОННОЕ АДМИНИСТРИРОВАНИЕ НАЛОГОВОГО ДОЛГА НА ОСНОВЕ ОЦЕНКИ
РИСКОВ И СЕГМЕНТАЦИИ НАЛОГОВЫХ ДОЛЖНИКОВ.....136

ЮРИСПРУДЕНЦИЯ

Антонян Е.А., Атагимова Э.И.
ДЕТЕРМИНАНТЫ РАЗВИТИЯ ЛИЧНОСТИ: ВНУТРИУТРОБНЫЙ (ПРЕНАТАЛЬНЫЙ) ПЕРИОД.
К ВОПРОСУ О ВЛИЯНИИ ПЕРИНАТАЛЬНОГО ПЕРИОДА НА ПСИХИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ
ЛИЧНОСТИ.....146

Арабаев Р., Береналиева А., Б. Мажитов
СОВРЕМЕННЫЙ КЫРГЫЗСТАН: ОТ ПАРЛАМЕНТСКОЙ РЕСПУБЛИКИ К ПРЕЗИДЕНТСКОМУ
ПРАВЛЕНИЮ.....155

Богданова Е.Е.
ПРОБЛЕМЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ГЕНЕТИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ В ГРАЖДАНСКОМ
СУДОПРОИЗВОДСТВЕ.....162

Муханова А.Т., Айтмуханова Д.У., Ердешова Ж.И., Рыскулбекова Б.Р.
АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ВОССТАНОВЛЕНИЯ УЩЕРБА ИМУЩЕСТВА, ПРИЧИНЕННОГО
ДОРОЖНО – ТРАНСПОРТНЫМИ ПРОИСШЕСТВИЯМИ.....168

Нестеров А.Ю.
СИСТЕМАТИЗАЦИЯ И ОБОСНОВАНИЕ ОСНОВНЫХ ПРАВ И СВОБОД
НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ ОСУЖДЕННЫХ: УГОЛОВНО-ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ АСПЕКТ.....177

Токтомбаева А.Ж., Токтобаев Б.Т., Карабалаева С.Б.
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ИНСТИТУТА СУДЕБНОЙ ВЛАСТИ.....185

ПОЛИТОЛОГИЯ

Медведь В.А.
МИГРАЦИОННАЯ ПОЛИТИКА РОССИИ И КИТАЯ: ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ И СФЕРЫ
ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ.....191

Мчедлова Е.М.
ВЛИЯНИЕ КРИЗИСА НА РАЗВИТИЕ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ ПРОЦЕССОВ И ЦЕННОСТЕЙ.....199

Тажикенова С.К., Тажбенова Г.Д., Мельдебекоева А.Д., Булакбай Ж.М., Соловьева И.А.
ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ
БЮДЖЕТНЫХ СРЕДСТВ НА РАЗВИТИЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ В УСЛОВИЯХ
ЦИФРОВИЗАЦИИ.....205

ПЕДАГОГИКА

- Ашилова М.С., Бегалинов А.С., Бегалинова К.К.**
ВЛИЯНИЕ ПАНДЕМИИ COVID-19 НА САМОЧУВСТВИЕ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ
В КАЗАХСТАН.....214
- Завыдивская Н.Н., Рымар О.В., Ханикянц О.В., Маланчук Г.Г., Соловей А.В.**
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИГРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА УРОКАХ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ
МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ.....222
- Сартов У.К., Есымханова З.К., Бельгибаева А.С., Абдрахманова А.У., Сайымова М.Д.**
НА ПУТИ СОЗДАНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ОБУЧЕНИЯ
В СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКЕ.....230
- Сейсекеева Н.Б., Исмаил Уэдраого, Рахметуллина М., Досмагамбетова Ж., Бисенбаева Ж.Н.**
ФОРМИРОВАНИЕ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ У СТУДЕНТОВ,
ИЗУЧАЮЩИХ ФРАНЦУЗСКИЙ ЯЗЫК.....236

ИСТОРИЯ

- Аралбаева Р.К., Нурбосынова Л.С.**
АНТРОПОЦЕНТРИЗМ КАК ОСНОВА КАЗАХСКОЙ СОЦИАЛЬНО-ФИЛОСОФСКОЙ
МЫСЛИ.....243
- Шашаев Э.К., Мрзабаева Р.Ж., Сүлеймен С.**
ОБЩЕСТВО ИЗУЧЕНИЯ КАЗАХСТАНА: ИСТОРИЯ СОЗДАНИЯ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....250
- Федосеев Р.В., Богатырев Э.Д., Марискин О.И.**
ОСНОВНЫЕ МОДЕЛИ ДВОРЯНСКОГО ТОРГОВО-ПРОМЫШЛЕННОГО
ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА ВО ВТОРОЙ ПОЛОВИНЕ XIX ВЕКА (ПО МАТЕРИАЛАМ
СРЕДНЕГО ПОВОЛЖЬЯ).....257

ФИЛОЛОГИЯ

- Алтыбаева С.М., Импости Г.Е.**
ФИЛОСОФИЯ СОВРЕМЕННОГО ТЕКСТА: ОСОБЕННОСТИ НАРРАТИВНОЙ СТРУКТУРЫ....265
- Муфтахутдинова Д.Ш., Батырхан Б.Ш.**
КАЗАХСКО - ТАТАРСКИЕ СВЯЗИ В ОБЛАСТИ ЛИТЕРАТУРНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
В НАЧАЛЕ XX ВЕКА.....271
- Нурмолдаев С.Т., Саркулова Г.С., Досжан Р.К., Сомжурек Б.Ж., Аимбетова У.У.**
ПОНЯТИЕ КУЛЬТУРЫ В ЛИНГВОКУЛЬТУРНОМ АСПЕКТЕ.....277

ДОСТИЖЕНИЯ АКАДЕМИКОВ НАН РК

- Абсаттаров Р.**
КОРИФЕЙ ФИЛОСОФСКОЙ НАУКИ.....285
- Амирова Г.**
ПОДАРОК УЧЕНОГО ЮБИЛЕЮ РОДИНЫ.....287

CONTENTS

ECONOMICS

Adilbek Torebek PUBLIC RELATIONS AS A PART MARKETING COMMUNICATIONS.....	6
Batyrbekova M.B. INCREASE IN INVESTMENT BENEFITS FROM THE USE OF A DECENTRALIZED ERP SYSTEM IN THE FIELD OF COMMERCIAL REAL ESTATE MANAGEMENT.....	12
Yesakhmetova L., Mizanbekova S., Aitmukhanbetova D. PRIORITIES OF STATE REGULATION AND PRICING STRATEGY OF THE AGRICULTURAL SECTOR.....	21
Zhagyparova A.O., Bekbolsynova A., Orozonoa A.A., Bulakbay Zh.M., Serikova M.A. DIGITAL CURRENCY OF THE CENTRAL BANK: RISKS AND WAYS OF GLOBALIZATION.....	28
Zhussupova A.K., Utibayeva G.B., Utibayev B.S., Ahmetova D.T., Zenchenko S.V. INTERCONNECTION OF MACROECONOMIC INDICATORS AND PARAMETERS OF THE THREE-YEAR REPUBLICAN BUDGET.....	39
Kamerova A.A., Shamuratva N.B. , Kozhabekov S.S., Kurmangazina S.K., Mukanova A.B. DEVELOPMENT OF AN ACCOUNTING SYSTEM BASED ON THE DETERMINATION OF THE COST OF PRODUCTION (WORK, SERVICES) IN ACCORDANCE WITHIFRS.....	48
Kokenova A.E., Sabyrova M.E. , Balabekova D.B., Lutfullayeva R.A., Tuleyeva A.Z. UPDATING AND DEVELOPING AN ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM FOR THE EFFECTIVE DEVELOPMENT OF REGIONAL TOURISM.....	55
Momynova B.K. USE OF ECONOMIC AND SOCIO-POLITICAL WORDS IN THE NEWS PAPER "KAZAKH" (1913-1918).....	64
Novikova O.F., Azmuk N.A., Pankova O.V. THREATS OF LABOUR POTENTIAL LOSS IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF ECONOMY DIGITALIZATION.....	73
Nurgaliyeva A., Kenzhetayeva G., Shafeyeva L., Akhmetova D., Beisembina A. "ELECTRONIC GOVERNMENT" IN THE PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM.....	82
Nuruly Ye., Sansyzbayeva G.N., Aktymbayeva A.S., Sapiyeva A.Zh., Assipova Zh.M. IS GENDER INEQUALITY A FACTOR IN FEMALE'S BRAIN DRAIN? POSSIBLE MEASURES OF PUBLIC REGULATION.....	90
Ramazanov A., Abdrash A., Chitanova S. INDUSTRY CLUSTER ECONOMY (ON THE EXAMPLE OF TOURISM).....	100
Rakhmonov A.Kh. IMPACT OF REMITTANCES OF LABOR MIGRANTS FROM OECD COUNTRIES ON JOB CREATION IN TAJIKISTAN.....	108
Ryazantsev S.V., Ruban L.S. DILEMMA: GLOBALISM OR SOVEREIGNISM. THEIR DISTINCTION IN TERMINOLOGY AND ANALITICAL DISCUSSION.....	120

Patashkova E., Niyazbekova Sh., Margatskaya G., Bulakbay Zh. THE ROLE OF FINANCIAL INNOVATION AND FINANCIAL TECHNOLOGIES IN THE EMERGING DIGITAL TRANSFORMATION CONDITIONS.....	129
--	-----

Tymchenko O., Polishchuk Y., Tsiupa O., Sushkova O., Osadchy I. E-TAX DEBT MANAGEMENT BASED ON RISK ASSESSMENT AND TAX DEBTORS SEGMENTATION.....	136
---	-----

LAW

Antonyan E.A., Atagimova E.I. DETERMINANTS OF PERSONALITY DEVELOPMENT: INTRAUTERINE (PRENATAL) PERIOD. ON THE QUESTION OF THE INFLUENCE OF THE PERINATAL PERIOD ON THE MENTAL DEVELOPMENT OF THE INDIVIDUAL.....	146
--	-----

Arabaev R., Berenalieva A., Mazhitov B. MODERN KYRGYZSTAN: FROM PARLIAMENTARY REPUBLIC TO PRESIDENTIAL GOVERNMENT.....	155
---	-----

Bogdanova E.E. PROBLEMS OF THE USE OF GENETIC INFORMATION IN CIVIL PROCEEDINGS*.....	162
--	-----

Mukhanova A.T., Aitmukhanova D.U., Yerdeshova Zh.I., Ryskulbekova B.R. CURRENT ISSUES OF RESTORATION OF PROPERTY DAMAGE CAUSED BY ROAD ACCIDENTS.....	168
--	-----

Nesterov A.Yu. SYSTEMATIZATION AND SUBSTANTIATION OF THE FUNDAMENTAL RIGHTS AND FREEDOMS OF JUVENILE CONVICTS: THE PENAL ASPECT.....	177
---	-----

Toktombaeva A.Zh., Toktobaev B.T., Karabalaeva S.B. THEORETICAL LEGAL RESEARCH OF INSTITUTE OF JUDICIAL AUTHORITY.....	185
--	-----

POLITICAL SCIENCE

Medved V.A. MIGRATION POLICY OF RUSSIA AND CHINA: MAIN DIRECTIONS AND SPHERES OF INTERACTION.....	191
--	-----

Mchedlova E.M. THE IMPACT OF THE CRISIS ON THE DEVELOPMENT OF SOCIO-CULTURAL PROCESSES AND VALUES.....	199
---	-----

Tazhikenova S.K., Tazhbenova G., Meldebekova A.D., Bulakbay Zh.M., Solovyova I.A. FEATURES OF ASSESSMENT OF EFFICIENCY OF USE OF BUDGET FUNDS ON THE DEVELOPMENT OF HEALTHCARE IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION.....	205
--	-----

PEDAGOGY

Ashilova M.S., Begalinov A.S., Begalinova K.K. IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE WELL-BEING OF STUDENT YOUTH IN KAZAKHSTAN.....	214
---	-----

Zavydivska N.N., Rymar O.V., Khanikiants O.V., Malanchuk H.H., Solovey A.V. USING GAME TECHNOLOGIES ON THE LESSONS OF PHYSICAL CULTURE OF PRIMARY SCHOOLCHILDREN.....	222
--	-----

Sartov U.K., Yessymkhanova Z.K., Belgibaeva A.S., Abdrachmanova A.U., Saiymova M.D.
TOWARDS THE CREATION OF INNOVATIVE LEARNING TECHNOLOGIES
IN THE MODERN ECONOMY.....230

Seisekeyeva N.B., Ismael Ouedraogo, Rakhmetullina M., Dosmagambetova J., Bissenbayeva Zh.N.
FORMATION OF COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS STUDYING FRENCH.....236

HISTORY

Aralbayeva R.K., Nurbossynova L.S.
ANTHROPOCENTRISM AS THE BASIS OF KAZAKH SOCIAL PHILOSOPHICAL IDEA.....243

Shashaev A.K., Mrzabayeva R.Zh., Suleimen S.
SOCIETY FOR THE STUDY OF KAZAKHSTAN: HISTORY OF ITS FORMATION AND
ACTIVITY.....250

Fedoseev R.V., Bogatyrev E.D., Mariskin O.I.
BASIC MODELS OF THE NOBILITY COMMERCIAL AND INDUSTRIAL ENTREPRENEURSHIP IN
THE SECOND HALF OF THE XIX CENTURY (ACCORDING TO THE MIDDLE VOLGA REGION
DATA).....257

PHILOLOGY

Altybayeva S.M., Imposti G.E.
PHILOSOPHY OF THE MODERN TEXT: THE FEATURES OF THE NARRATIVE STRUCTURE.....265

Muftakhutdinova D., Batyrkhan B.
KAZAKH - TATAR RELATIONS IN THE FIELD OF LITERARY EDUCATION IN THE BEGINNING
OF THE XX CENTURY.....271

Nurmoldayev S.T., Sarkulova G.S., Doszhan R.K., Somzhurek B.Zh., Aimbetova U.U.
THE CONCEPT OF CULTURE IN THE LINGUO-CULTURAL ASPECT.....277

ACHIEVEMENTS OF ACADEMICIANS OF NAS RK

Absattarov R.
THE CORYPHEE OF THE PHILOSOPHICAL SCIENCE.....285

Amirova G. THE
SCIENTIST'S GIFT TO THE ANNIVERSARY OF THE MOTHERLAND.....287

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www.nauka-nanrk.kz

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Редакторы: *М.С. Ахметова, А. Ботанқызы, Д.С. Аленов, Р.Ж. Мрзабаева*

Верстка на компьютере *Г.Д. Жадырановой*

Подписано в печать 15.10.2021.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

8,5 п.л. Тираж 300. Заказ 5.